

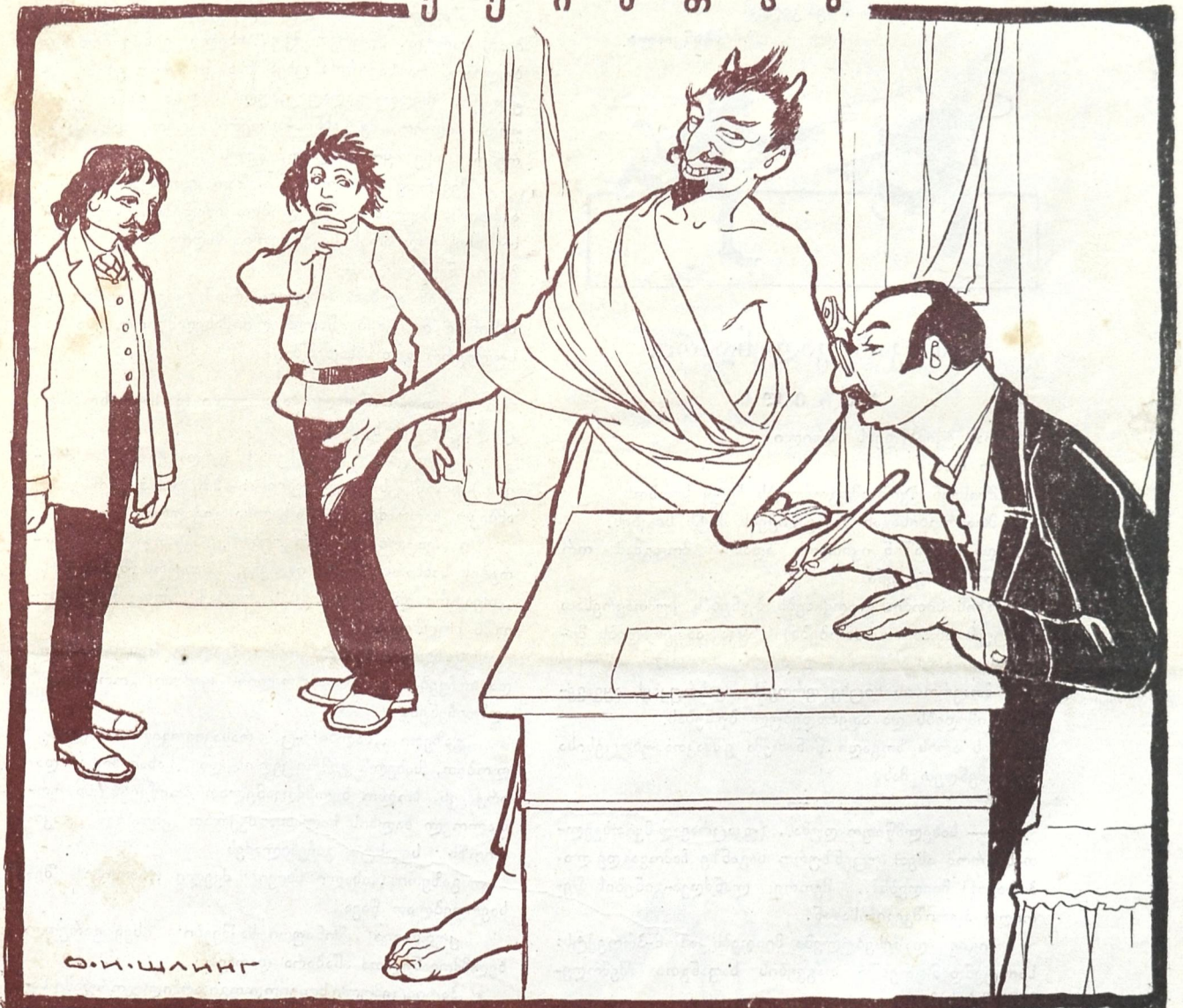
საბურთაქო

№ 14

-საღამურა

ყოველ-კვირეული იუმორ. ჟურნალი.

ე ქ ი მ თ ა ნ

О.Н.ШАЛИМОВ

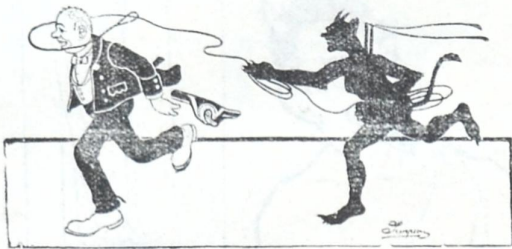
ეკიმო. რა სენით არიან შეპყრობილნი?
 ეშმაკი. აი ის უფროსი მეტად უნუგეშო მდგომარეობაშია. ეგონებ „დრამატურგობა“ უნდა სკირ-
 დეს. ეს პატარა „პოეტობით“ არის შეუძლოთ. უშველეთ რაზე ბ-ნო ეკიმო!
 ეკამა. ჰმ... არ ვიცი ღმერთმანი... ორივე თანამედროვე, გადამღები და უკურნებელი სენია.

ლოცოფეაფია ს. ბიხოვისა.

ჩემს გულს.

გულო ნუ ხარ კარ დახული!
 ვიში.. შეხედე ამ გაზაფხულს...
 მოლაყვარდე ცისა ტატნობს,
 მიწას უცხოთ გადაქარგულს...
 მოჩხრიალე ნაკადულებს,
 ჩიტუნების მღერა ლხენას,
 მკვდარ ბუნების გაცოცხლებას
 და საერთო აღმავრენას.
 შეუერთე შენც მათ ჰიმნი,
 დაცხრი, მიეც სულს სიმშვიდე,
 გრწამდეს, შენი გაზაფხულიც
 საცა არის მოვა კიდევ!

შხანკოლა.

ეშმაკის კალენდარი.

აპრილი.

რას გვიმზადებს აპრილი?
 აი რას:
 მზისგან გვიშვამდგომლებს მეტს სითბოს.
 მთავრობისაგან მოგვანიჭებს მეტს სიციხეს.
 და აი მაშინ იკითხოს ადამის მოდგმამ ორ
 ცეცხლ-შუა ყოფნა!
 მზის სითბო გააღვიძებს ბუნებას (უმთავრესათ
 პოეტურ არსთა გრძნობებს) ააყვავ-ააფერადებს მი-
 დამოს.
 მთავრობის სიციხე ფრთებს შეახრუკავს აყვავე-
 ბულ იმედებს და აფერადებულ ბუნებას.
 ეს არის ზოგადი წინათქმა ეშმაკთა უხუცესისა
 და ისმენდეთ მას.

— სახელმწიფო დუმა... (უკაცრავად მკითხველ-
 თან, რომ ასეთ უცენზურო საგანზე ჩამოვაგდე ლა-
 პარაკი!) მიიღებს... მეორე ლანძღვა-გინების წე-
 რილს პურიშკევიჩისაგან.

იგივე დაწესებულება მიიღებს კანონ-პროექტს:
 საინტენდანტოებში თავგების ხაფანგთა შემოღე-
 ბის შესახებ.

იგივე „პარლამენტი“ მიანიჭებს ფინლიანდიას
 უფლებას: განვითარდეს და აღორძინდეს თანახმად
 რუსეთის ძირითადი კანონებისა.

გამოსცემს ახალ კანონს... (მაგრამ ევშ .. განა-
 ლირს ამაზე ლაპარაკი! ჯერ ერთი მისი კანონი რა
 კანონი იქნება და მერმე ჩვენში კანონი რა მოსა-
 ხმარია!)

იმედია, მოგვხსენებათ მარტისა და აპრილის კა-
 მათი: „მარტმა სთქვა თოვლ-ქყავს ვაპირობ, ღმერ-
 თო, მიმართე ხელიო. უნდა გავსწყვიტო ცხვარი
 და ძროხაო.“

ეს დაპირება მარტმა აასრულა ე. ი. ცხვარი
 და ძროხა გავსწყვიტა, მაგრამ არა ძველებური,
 უკულტურო საშვალეებით არამედ ახალის, კონსტი-
 ტუციური გზით, არა თოვლ-ქყავების, არამედ ევ-
 ზეკუციების მეოხებით.

სამაგიეროთ აპრილმა შეუთვალა: „რაებს ამ-
 ბობ, მარტო, სწორეთ ქკუა თხელი ვინმე ბრძანე-
 ბულხარ, რა საჭიროა ცხვარისა და ძროხების გა-
 ჟღეცა, ისედაც გადატაკებულ ხალხს განა ესლა
 უნდა კიდევო მე სახნის-საკვეთის დაფერვას ვაპი-
 რებო.“ ასე იყო ძველათ, წელს?

შევადრება სახლში სამუშაოთ გადაკაპიწებული
 აპრილი, მაგრამ.. მშვიდობით იმედებო! სად არის
 სახნისი, სად არის საკვეთელი. სადღა არის თოხი,
 ბარი, ნაჯახი!

თქვენ აღბათ მიხვდით, რომ ყველაფერი ეს,
 საწინდრათ იქნება წალბებული სახელმწიფო და სა-
 სულიერო გადასახადებში.

ქართულ მწერლობაში დიდი და საგრძნობელი
 ცვლილება მოხდება.

„დროების“ რედაქცია („გარდაქმნის“ რჩე-
 ვით) მოიწვევს ახალ ძალებს: პოეტ მაკალათიას,
 ამბაკო მალრატეს და ნატალია გიგაურს.

„თეატრი და ცხოვრება“, რაკი თეატრი ცხოვ-
 რების სახსარს აღარ იძლევა, სათაურს შესცვლის:
 „თეატრი და ცხოვარნი“. რედაქტორიც წვერ-ულ-
 ვაშს მოუშვებს.

გაზეთი „ფონი“ ღრმა წყალში შესტოპავს და
 დაიხრჩვება. გეაშს სამტრედიის ქვემოთ, „ორპირში“
 აღმოაჩენენ.

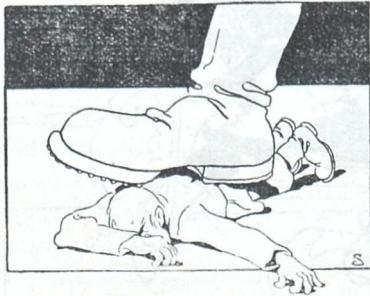
გაზეთი „ხალხი“-ც, რასაკვირველია მიბაძე-
 ლობით, სახელს გამოიცვლის და „სახალხოს“ და-
 ირქმევს, ხოლო ხელმძღვანელათ მოიწვევს საბურ-
 თალოელ ხალხის სალახს, ძველათ ცნობილ „მაკა-
 რიოხს“ სევასტი გაჩეჩილაძეს.

გაზეთი „ახალი სხივი“ ძველი „სხივის“ შე-
 საერთებლათ წაევა.

ჟურნალი „შინაური საქმეები“ ისევ გარეულ
 ხელმძღვანელთა ანაბარა დარჩება.

პატივცემული სოციოლოგი არჩილ ჯორჯაძე სა-
 ბოლოთ შეაერთებს ქართველი ერის დემოკრატიას,
 მაგრამ რასაკვირველია ქაღბლდზე და ციფრების
 საშვალეებით.

ქართული ფილოსოფოსი გრიგოლ რობაქიძე გადასკრის აგრარულ-ტერიტორიულ საკითხს, მისი სისტემის თანახმად თითო უმიწაწყო ოჯახს მიეცემა **თითო ტაყა**, „ვეფხის ტაყოსნისა“, რაიცა უდრის დაახლოებით 2000 დესიატინას, ანუ 4000 დღიურ მიწას, რომელთაგან ორი წილი სახნავ-სათესი იქნება, ხოლო დანარჩენი საბალახო და ტყე-
ეშმაკა

დეკემბერი.

სოფ. ბაღდადი. ბაღდადის ქსენონს ადგილობრივი ჰავა არ მოეწონა და გაპარვა განიზრახა. გზაზე დაიჭირეს და დააბრუნეს.

ადგილობრივ მედელენენთა განკარგულებით ფეხით სიარული იკრძალებოდა: ხალხი იქანცებოდა.

ჭიათურა. ზოგიერთი მუშები სამადლობელი ადრესის პირთმეფას უპირებენ ბნ ერ. თაყაიშვილს, ვინაიდან ის დაუძინებლივ ზრუნავს მუშათა მდგომარეობის გაუმჯობესობაზე.

იმიღანვი. ვლ. ზორდია დღეს თუ ხვალ მიიღებს ქიათურის ჩემპიონობას კეტის ტრიალში.

(მეთი ხის სააგენტო)

ჯუმათი. ვანო გვრიელის „ვლენტა ამყრელ“ რაზმს შეტაკება მოუხდა სოფ. ებალაურის უიარაღო გლეხებთან. რაზმს წინამძღვრობდა სარდალი დიმიტრი გავინიშვილი. გლეხები ძღვეულ და ციხეში თრეულ იქმნენ. რაზმის უფროსი მოითხოვს საჯუმათო წესები იქნას გამოცხადებული.

ატანა. მამასახლისის შემოწმებით ღამ-ღამე ხალხისა და უმთავრესათ ქალ-ბავშვთა დაწოვება ჩინებული საშვალევა ყოფილა... (შემდეგი ვეღარ გავარჩიეთ).

ჩიბათი. ვერ გამოურკვევიათ, თუ ჩიბათის სამკითხველო რატომ დღემდე არ იღებს „მათრას-სალამურს“, თუმცა გამოსაწერი ფული თებერვალშივე მიიღია ბ-ნ პ. ს.—ძეს, აღბათ მათრასს უცდის.

სამბრაქია. 28 მარტს წარმოადგინეს „ძუნწი“. როგორც სცენაზე, აგრეთვე დარბაზშიაც სრული სიძუნწე იყო, ვინაიდან დაესწრო 1 1/2 ინტელიგენტი, 2 3/4 მუშა, 3 ნოქარი.

იმიღანვი. ამას წინათ ერთ „აფთიაქის მაღაზიაში“ აღმოაჩინეს რამოდენიმე რეცეპტი. ვინაიდან მათ იქ შესვლის ნება არა ჰქონიათ, ყველას მახლობელ ქალაქში უპირებენ გადასახლებას სასჯელის მოსახდელათ

იმიღანვი. გვეწვია კალანდძის ცირკი. ინტელიგენცია დიდ სიხარულშია. მეშიდე დღეა, რაც გადამწყვეტი ქიდაობა დაიწყო მეაფთიაქესა და დათიკოს შორის.

იმიღანვი. ზოგიერთ პირებს განუზრახავთ სამტრედიაში პოლიციელი ძაღლის გამოწერა უმთავრესი დანიშნულება კორესპოდენტების აღმოჩენა იქნება.

იმიღანვი (შეცდომის გასასწორებლათ). სიმართლეს მოკლებულია, თითქო „ბაგაენი კასირი“ ხელს იტყვივბდეს. ეს სენი სტანჯავს „ტოვარნი კასირს“.

(ჩიკიკოს სააგენტო)

თელავი. საკრებულო დარბაზში ხუთშაბათობით და კვირაობით იმართება „ლოტობანა“. გარდა დედაკაცებისა ესწრობიან აგრეთვე ბარიშნობა და ყმაწვილი კაცები. თითო ბარიშნას ორივე მხარეზე ყმაწვილი კაცები უსხედან. ამნაირ თამაშს თურმე ორნაირი სარგებლობა მოაქვს.

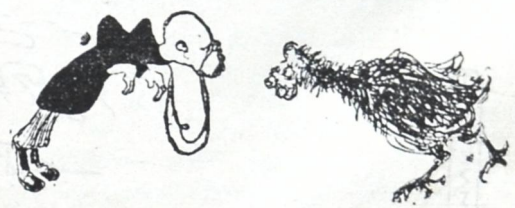
იმიღანვი. მოვიდა თოვლი, რის გამოც ვალავამ გადასწყვიტა მეორე ზაფხულამდის სახლში ჯდომა.

ქუარდელაური. ბოქაული და მემამულე წერეთელი წაიკიდნენ. მიზეზათ ქრთამის აულებლობას ასახელებენ, თუმცა ამბობენ ბოქაული უდანაშაულოა ამ საქმეშიო. საქმე გამომძიებელზეა გადაცემული.

ქალაური. სამრევლო სკოლის მასწავლებელი ძალიან გაბრაზებულია. სურს დაუმტკიცოს საზოგადოებას, რომ მან არამც თუ საარშაკო, არამედ უბრალო წერილების წერაც არ იცის.

მნისელი. სამუდამოთ დაიკეტა საავთმყოფო და აფთიაქი. ექიმის მეცადინეობით და ლოცვა-კურთხევით ახლო-მახლო სოფლებს თურმე ავთმყოფობა არ მიეტანება.

პახეთი. ას სოფელში გაიხსნა წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების სკოლები.

ქადაგებულება

О. КАХИАНИ

“სადაც უვავის ვეპოვნება, ქვედათ ჭუავის ხელოვნება!”

* * *

შენ ნაზი ხარ, ვით პეპელა
ზურმუხტ ველზე მოფარფატე,
მუდამ ლალი, მზიარული,
ნიადავით ცელქი... შჩაჲე ..
ოცნებისგან განწყურელო,
გულში მტკიცედ ჩამეხატე!
დაგედევნე... ვერ დაგაიყარ ..
სევდა უფრო მომიმატე...

* * *

აგერ, ბადე გაუშლია,
ობობა იგი მწერი,
შენისთანა ნაზ-არსების
საგანგებო ბადით მქერი!
ფრთხილად!.. ფრთხილად!.. არ ჩავარდე...
აგერ ბადეც, ის ოხერი!..
მაგრამ .. არა, გენაცვალე!
უძლურია შენთან მტერი...

* * *

აჩრდილივით თან დაგყვები,
მტკიცე გრძნობით შენაფისი.
გინდ ობობა წინ აღმიდგეს,
გინდ სხვა მწერი, მსგავსი მისი,
გარწმუნებ, რომ ყველას გავსცე
მე პასუხი საკადრისი
და მტერს ხელში არ ჩავუგდო
ჩემი სატრფო... ჩემი თვისი!..

6. ზომლეთელი.

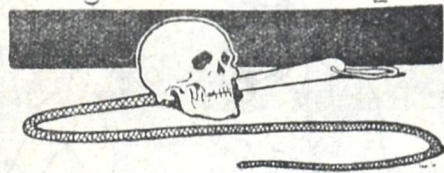
გოგობიანს წამილი ჭუთიანისს
ღეკუბატთა საზრანიაში.

ტყულათაი სამადურო და ჩემო ურგებო ძმაო
ღებუნტანტო სოფრომიავ! ერთმა ღმერთმა იცის და
მეორე შენ, რომ აგერ ოთხმოცი წლის ვარ, ჩვეი-
ბონძლე კაცი და საფიცრათ აფერზე დამქირებინარ.
ახლაც არ გახსენებდი, მარა კუჭით აგერ გავსკები
კაკალ გულზე და მოთმენაც არ შემიძლია. არა,
უნამუსობა ამას იქით რავე წავა!.. წროუნდელი
თმისისკე გადასახადიდან ღანკი არ გვაქ და შენც
ახლა მოგვაპოკიე კისერში ბოკიკაი არა, ქემინც
შემოგეთვალა რა გვემართა შენი, რომ შემოგვისიე
აგი მუტრუკები და გააკაივები ჩვენი თავი. არა სი-
რცხვილის მაინც რეიზა არ გრცხვენია აგი გულვა-
ნაის დატიებული აზნაურობა მქონდა და ავიც სა-
ყიდლოთ მომიქციე და იქინეი თუთხმეტი შიშვე-
ლი მანეთი დამაკარკულიე. ახლა კილო მომდგო-
მიხარ..... და აგი წლიურიო, აგი ედენიკებო და
ტყავს გვაშობ კიერში. რავე რაცხა აზნაურობა
იქინეი თუ მუზანდარაში გყავს დანწყლოჯლი და
ამის მონაწყესლობს გვახთიებთ ჩვენ მეტი აღარ შე-
გვიძლია და გამუაგდეთ კარში და ჯარხანაში გა-

დუარია. ანდა მითხარი ერთი რათ მინდა! მე გეტ-
ყვი შენდა ძველი დროია. აზნაურობა მაშენ ვარ-
გოდა მიწა გვქონდა და მამული, შინაყმა და მხლე-
ბელი. ერთ ქანგია მიმინოს რომ მუუყვანი გუ-
რიელს, გინდა დადიანს, ძუა გამოსკენილ ლაფშაზე
გადამაუდენდა. თვარა ახლა ამის ძახილი ყბაის ქცევა.
ყოლიფერი დაგვშა ხელიდგან. და ამ სულსაც, რომ
თქვენდა არ იყოს საქირო ჩვენი სიცოცხლე, რახა-
ნია ამოგეტურწვიდით. იგი კი არა, მე თუ დამიჯე-
რებთ იგი ვინცხა ფაშაო თუ მარშალიო, ტყულა-
თაი აბუნდრუკებთ, თვარა შაურის ფასზე აფერზე
გვქირია. კაცი მას აღარ კითხავს ბალი ათშაურა-
თაო; ბაშფორთს პოლიცია გვაძლევს და მოწმო-
ბას, გადახთიება ივენს შეუძლია და გაკოქვა და
სხვია რავე საკოცნელათ ჩემი ჯუფანიეი მყავს. ასეა
აგი და ღმერთი შენი შეილის გვირგვინზე გა-
კოცნიებს, აწი მაინც დაგვეთხუე, თვარა როცხა
გავკოფთებთ მეგრე იმ შენ ქუთაისსაც ზღვათ მო-
გაჩვენებთ და ამ გატყავებულ აზნაურობასაც გადა-
გაგლეჯთ თავზე.

გწერს შენი დაჯანბებული ძმა გოგობა ვაფხე-
კილაძე.

შხანკოლა.

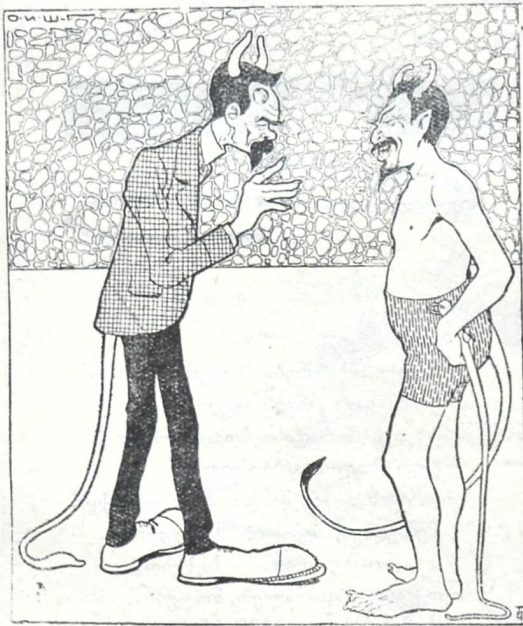
შ ა რ ა დ ა.

თუ არ იქნება საწყენი
ერთს გაგაცინებთ გულითა:
მოკლე შარდას, მოგითხრობთ
გადაკრულ გადმოკრულითა,
სამტროთ არ მინდა, ნურცა თქვენ
შემხედეთ თვალით მტრულითა.
„ღო-რე-მი ფა“ — საქირო,
თქვენც გადაშალეთ ნოტები,
(სიმღერის უცოდინარნი
არიან შესაცოდები!)
და ერთ იმთვანს, აქ არ თქმულს
ჩასქიდეთ ხელი ქეჩოში,
(დაბლიდან როცა დაიწყებთ,
ის ამოხტება ერლოში!)
მას ქორონიკონს მიადგამთ
„სამასის“ გამომსახველსა
(თავში რომ ცხოველს განძი აქვს,
ის იწყებს იმის სახელსა!)
შემდგომად ამა ყოვლისა
კვალად „გალობა“ გვქირია...

ყვაესა ხომ იცნობთ, ყვანჩალას?..
 თუ მან გაალო პირია,
 მაშინ აღმობდეს ის „ჰანგი“
 (ჩვენს მწერლობაში ღშირია)
 რომელიც შარადისათვის
 ეგზომ უცილოდ გეპირია.

დაუკავშირეთ ერთმანეთს
 რაც უკვე შეგვიძენია
 და ფსევდონიმი გამოვა
 „დროების“ დამამშვენია,
 ყვაეისა ჰანგსა გიგონებს
 მის კალამ მონადენია,
 ლამის ტირილში დაჰლიოს
 ცხოვრების თვისის დღენია ..
 (მძიძეა მომავლის ტანჯვით
 მოკიდებული გენია!)
 მეტი რომ არ ვთქვათ, ნამდვილი
 ქერთველთა დიოგენია!
 ვინაც ვერ ახსნა აქამდე,
 საჯაროთ შესარცხვენია.

კოლო.

ორი ემბაკი.

მეორე. გაიგე?

ზარ. რა ამბავია?

მეორე. როგორ თუ რა ამბავია, მთელი ქვეყანა ამაზე ლაპარაკობს, — პრემიერ მინისტრს მიუწვევია მილიუკოვი და უთქვამს: ახლა გაიგე ძეო, რომ საქირთა რეფორმები და პასუხის მგებელი სამინისტროა.

ზარ. რას ამბობ კაცო??!

მეორე. წადი და ეხლავე შეადგინე ახალი საარჩევნო კანონი. ახალი სამინისტრო და ახალი დუმა უნდა მოვიწვიოთო.

ზარ. ეგრე იცის გაზაფხულმა აი! ყველაფერი ტყავს იცვლის თავის დროზე.

მეორე. მემარჯვენე დეპუტატები, როგორც ახალი წეს წყობილების მოწინააღმდეგენი, დაუქუერიათ და სამართალში აძლევენ

ზარ. სამხედრო სამართალში?

მეორე რის სამხედრო სამართალი, რას ამბობ! სამართალი ერთი შემოულიათ ყველასათვის, რომელიც ასამართლებს და არა მარტო სჯის. პურიშკევიჩთან ციხის საკანში ახეფი და გარტინგი ჩაუსვათ.

ზარ. ალბათ დაქამენ ერთმანეთს, იმას ხომ საშინლათ ეჯავრება ებრაელები.

მეორე. პირიქით! პურიშკევიჩის უთქვამს. ებრაელები მოწინავე ხალხია, ამდენი მეცნიერები ყავთ ამდენი ტანჯვა ვაება გამოუვლიათ ბარბაროსთა ბრბოებისაგან და ჩვენ უნდა ვეცადოთ ამ ხალხის მშვიდობიან ცხოვრებას არავინ არღვევდესო.

ზარ. კაცო რა მოხდა ასეთი, სწორეთ ვერ გამოიგია?!

მეორე. ტიმოშკინი ამერიკაში წასულა ლექციების საკითხავათ. ჯერ-ჯერობით ლონდონში შეივლის და იქაურ საზოგადოებას გააცნობს რუსეთის კონსტიტუციის დედა-აზრს პიროვნების ხელშეუხებლობისა და ერთა თანასწორობის შესახებ

ზარ. მაშ მოედება ბოლო ამდენ ლანჯვა-წამებას...

მეორე ნუ თუ ამდენ ხანს ამის შესახებ არაფერი გაგიგია? რუსეთის შეერთებულ თავად ახნაურობას ერთხმით გადაუწყვეტია მოსპოს ყოველგვარი წოდებრივი განსხვავება და ქონებრივი უთანასწორობა რუსეთის მცხოვრებთა შორის.

ზარ. კარგი ერთი, ნუ გადამრიე, თუ ღმერთი გწამს!

მეორე გრავებსა და ბარონებს უკვე გაუნაწილებიათ თავიანთ მამულები უმიწაწყლო გლეხებისათვის და თითონაც მშვიდობიანათ შესდგომიან მუშაობას.

ზარ. რასაკვირველია, ყველა თავისი შრომით უნდა სარგებლობდეს...

მეორე სრული თავისუფლება რწმენისა, წერისა, კრებისა... ერთი სიტყვით გასაოცარი ამბებია, გასაოცარი!

ზარ. ეს რალაც მეორეთ მოსვლის ნიშანია სწორეთ.

მეორე წარმოიდგინე, მეორეთ აღარც ბატალი დაბრუნდება თურმე, ბელგიიდან. ტრამვის საზოგადოების მთავარ გამგეობას ბ-ნი გისის თხოვნისამებრ დაუდგენია: მუშებს ისევ აღუდგინოს ძველი, 1905 წლის, პირობები.

ზარ. მადლობა ღმერთს, ესეც ძლიერ სასიამოვნოა სწორეთ!

მეორე ჯერ ვგრა არის! თფილისის ჟინვერ-სიტეტი უკვე მზათ არის თურმე და მომავალ შემოდგომაზე მოქმედებას დაიწყებს.— სამოსწავლო ოლქის მზრუნველს ამის შესახებ ხანგრძლივი მოლაპარაკება ჰქონდა სათავად-ახნაურო გიმნაზიის პედაგოგებთან.

ზარ. ეს რაღა საქირო იყო?

მეორე ქართული ენის შესახებ რა თქმა უნდა. ყველა ადგილობრივ სასწავლებლებში ქართულ ენას პირველი ადგილი ექნება დათმობილი. ეკლესიებშიაც, სასამართლოებშიაც .. ერთი სიტყვით ყველა დაწესებულებებში.

ზარ. კარგი და პატიოსანი, მაგრამ სად იშოვნებიან ამდენ ქართულის მკოდნეს?

მეორე განა ცოტანი გვეყვანან ენის მკოდნენი? ესეც რომ არ იყოს, ზოგს ფერეიდანთან გამოვიწერთ, ზოგს სტაბოლიდან ..

ზარ. რაღაც არა მჯერა...

მეორე როგორ თუ არა გჯერა?! ბ-ნი «სიტყვა» ამის შესახებ იმედებით აღსავსე და ალტაცებულ წერილს სწერს „დროებაში“.

ზარ. ბატონი „სიტყვა“?! „სიტყვა“ სწერს აღფრთოვანებულსა და იმედით აღსავსე წერილს? „სიტყვა“ აღარა სტირის?! ეს შეუძლებელია ამას კი ველარ დავიჯერებ! ეს წარმოუდგენელია! „დროების“ ნაცარქექია არა სტიროდეს, ეს ხომ შეუძლებელია, შეუძლებელი, და ათასჯერ შეუძლებელი!

მეორე მაშ არა გჯერა?

ზარ. ყველაფერს დავიჯერებ, ამას კი ვერა, ვერა და ვერა.

მეორე მაშ მომილოცავს შენთვის პირველი აპრილი!

ზარ. აჰაა, პირველი აპრილი? ძლივს არ მიგისვით!

ხ მ ა ს ო ხ უ მ ი დ ა ნ .

სოხუმში მოდი, ეშმაკო,
ჯოჯოხეთს დაგახვედრებო:
ნათლისღებისა ამბავსა
ამ ეამად მოგახსენებო:
გვაზავას ცოლსა „პრისტანზე“
„ზონტიკით“ დაგახვედრებო,
გვათუას ცოლსა გალახულს
თხოვნითა შეგავედრებო.
სოხუმის მოქალაქებს
მოწმებათ ვასახელებო.

იქიდან გადაგატარებ

ჩვენს ტურფა ყავახანაში,
შეხედავ შენის თვალებით
როგორ გახშირდა თამაში,
(უმეტესობა, ამბობენ,
ნოქრებიოა ამაში)

არ გვეყვავა ფაქტონები
გვეღირსა ავტომობილი,
ნ... მ გამოიწერა
მორთული გამოწყობილი,
და დასრიალებს, დაყირის,
როგორც ქუჩაში შობილი,
ყველას ყვლეფს, არვინ დაინდო
მოყვარე არცა ძმობილი.

მეტად გახშირდა „ბანკოტი“
ძველ ძველი მოვაჭრებისა...
მიღის და მიღის, დღე დღეზე
„პროტესტი“ ვექსილებისა,
იაფათ ყილვა დაიწყეს
დარჩენილ საქონლებისა,
თვეში ხუთისა მოხდება
გაშობა ნოქარებისა,
აწ მეტი ველარ შევიძელ
მშვიდობით, ღამენებისა.

სოხუმელი ჭრიჭინა.

მოციქულთა სწორი.

(იანგმანა)
I

ერთ მშვენიერ დილას, როცა გემრიელ საუზუმეს შევექცეოდი, დერეფანში ფეხის ხმა შემომესმა. ზმალვე ოთახის კარები გაიღო და ჩემთან შემოიჭრა, სიხარულითა და ჩემი სიყვარულით აღფრთოვანებული სახე ვაწითლებული ბიძა ჩემი.

— მე შენთან გამოვსწვიე, ჩემო ძვირფასო; მინდა გავიგო, როგორა ცხოვრობთ აქ, ჩემი ძმისწულები, ჩემი მეძვიდრეები... ოჰო, ჰოოო!

სიყვარულით გადამხეხია, გადამკოცნა... გულმოდგინეთ ათვალიერ-ჩაათვალიერა სასადილო სტოლი და შემკრთაღმა უკან დაიხია.

— რა ამბავია, რა დაგემართა, ძია?

ბიძა ჩემმა წარბი შეიქმუნხა და ხრინწიანის ხმით ჩაილაპარაკა!

— მკვლელი!

— ვინ არის მკვლელი, ძია? სად არის მკვლელი?

— შენა ხარ მკვლელი, შენა! მაშ რა არის ეგა რა არის აი ეს...

— როგორ თუ რა, მწვადის ნაქერია ..— ხომ არ ინებებთ ბიძა ჩემო? მიირთვიეთ.

— რაო? მე ვკამო ტანჯვა წვალებაში მოკლული ცხოველის ხორცი?! როგორ, მე გაფხდეთ თანამონაწილე და მფარველი მკვლელობისა? უმჯობესია უმალ მე თითონ შექქამონ!

— თქვენ, ძვირფასო ძია, ვეგეტარიანთა მიმდევარი ხომ არა ხართ?

ბიძამ თანხმობის ნიშნით თავი დამიქნია, სკამზე ჩამოჯდა და წარმოსთქვა:

— იმედი მაქვს შენც ჩქარა გახდები ვეგეტარიანი, დიახ, სრული იმედი მაქვს ამისი.

— რასაკვირველია, ძვირფასო ძია, თუ თქვენ ეგ საკიროთ მიგაჩნიათ, მე დღეიდანვე, თქვენი თქმისა არ იყოს, ვანებებ თავს მკვლელობას! მართლაც რა საზიზღრობაა კაცი მკვლელობით იკვებებოდ, სხვას ტკივილებს აყენებდე, ძალადობას ხმარობდე... მაგრამ ეს ნაქერი მწვადისა შემიძლია ვკამო, ა?

— არა! გადაჭრით წარმოსთქვა ბიძა ჩემმა, და თეფში ხელიდან გამომაკალა.— შენ ერთი ნაქერიც არ უნდა იგემო ამის შემდეგ. უნდა გადაჭრითა და ვაჭკაუროდ უარყო ეგ საზიზღრობა!

— ძია, ეგ ცხოველი ხომ მაინც მკვდარია და მისი აღდგენა აღარაფერს შეუძლია? მაგას რომ შეეძლოს განძრევა, გაცოცხლება, ადგომა და მწვანე საბალახოზე წასვლა, მე რასაკვირველია ხელს აღარ ვახლებდი... მაგრამ მას ხომ ფეხებიც არა აქვს.. არა მგონია, რომ ეგ საწყალი ახლა რასმე გრძნობდეს...

— საქმე ხომ მაგაში არ არის! რა თქმა უნდა (ბიძაჩემის თვალს ორი ობოლი ცრემლი მოწყდა) ეგ საბრალეო ახლა აღარაფერსა გრძნობს... ის მოკლეს ბოროტმა და მტარაღამე ადამიანებმა... მაგრამ შენ,— შენ ამიერიდან უნდა იძინებდე წმინდა სინდისით, რომ მონაწილეობა არ მიგიღია ამ სახარელ მოქმედებაში.

დღევანდლამდე კი სულ სხვაგვარათ მიდიოდა ჩემი საქმე. მე მშვიდობიანათ მხოლოდ მაშინ მეძინა, როცა ვახშამზე საკმარისათ მოვსობდი ღვთის შემოქმედებათა უღლუფას, ხოლო ცარიელთ კუჭზე ყოველთვის უძილობასა და მოუსვენრობას ვგრძნობდი.

მაგრამ ციმბირიდან მოსული ბიძის ხათრი დიდი იყო და მეც გულმტკივნეულათ ჩავილაპარაკე: — მართლაც, რომ დაუფიქრდე კაცი! მე სისხლის მწოველი, მკვლელი, განმანადგურებელი ვყოფილვარ ღვთის ქმნილებათა. არა! არა! დღეიდან ვიწყებ ახალსა და ბედნიერ ცხოვრებას!

ბიძამ სიყვარულით მაკოცა შუბში და ალერსიანათ მითხრა!

— აი თითონ ნახავ, თუ რა მშვენიერ სადილს შევეუყვით შენს მზარეულს. ერთ საათში ყველაფერი მზათ იქნება და ჩვენც ჩინებულათ ვისადილებთ.

II

სუფრაზე მოხარული კვერცხები, ახალი კარაქი, დამმარული სოკოები და პური ეწყა.

— ჩვენ, ჩემო ძვირფასო, ჩინებულათ ვისადილებთ, ალერსიანათ მელაპარაკებოდა ბიძა ჩემი; მე მგელივითა მშია.

მაინ აილო კვერცხი და კოვზი მოიმარჯვა.

— ბიძა ჩემო! აღშფოთებით შეესძახე მე.— ნუ თქვენ სჯამთ მაგას!

— ვკამ რასაკვირველია! რაო? აქ ხომ მე არავის არა ვკლავ?..

— რასა ბრძანებთ, ძია! ჩემი შეხედულებით ესეც მკვლელობაა, შეუბრალებელი მკვლელობა. ხომ

იცით ამ კვერცხიდან გამოიჩეებოდა მშვენიერი, ნორჩი წიწილა, თქვენ კი მოკალით და სპობთ იმას.

ბიძის თვალები ცრემლით აევსო. იმან ყურადღებით გადმოიხედა მე, შემდეგ წამოიჭრა და სიყვარულით ჩამიკრა გულში.

— მაპატიე, მაპატიე შევილო! შენ მართალი ხარ... შენ ჩემზე ვაცილებით მალლა დგებარ...

ჩვენ ერთმანეთი გადავკოცნეთ და შემდეგ აღევლებულნი მოვუსხედით სუფრას. ბიძამ შეატრიალ-შემოატრიალა ხელში კვერცხი და ოდნავ მწუხარე კილოთი წარმოსთქვა:

— თუმცა ეს უკვე მოხარულია... წიწილა აქედან აღარ გამოიჩეება...

— ბიძა ჩემო! საქმე ხომ წიწილა არ არის, საქმე ჩვენი სინდისის სიწმინდე!

— შენ კვალად სიმართლეს ამბობ! ათასჯერ ჩემზე მართალი ხარ, მაგრამ მაპატიე მოხუცს; მაპატიე!.

მზარეულმა კომბოსტოს წვნიანი საქმელი შემოიტანა.

— აბა თეფში მოიტა, სიყვარულით მითხრა ბიძამ, მე თითონ დაგისხამ წვენსა.

მე მწუხარებით გავიქნიე თავი.

— არ მინდა მე ეს წვნიანი.

— რა ამბავია? შემფოთებით შემეკითხა ბიძა, რატომ არ გინდა?

— ნება მიბოძე, ძვირფასო ძია, პატარა ამბავი გაიბოთ: ერთს მშვენიერსა და მზის სხივებით გაბრწყინებულ ბოსტანში, ლალათ და თავისუფლათ იზრდებოდა მწვანე კომბოსტო. თავისი ნორჩი ფოთლებით მზიარულათ მიიწვედა ის ნათელი მზისაყენ და სიამოვნებით ბანაობდა მნათობის ბრწყინვალე სხივთა შორეულში. ცხოვრობდა და ფიქრობდა ის უბედური, რომ აღსასრული არ ექნება მის ნეტარებას, მის უდარდელ, მშვიდსა და ლალ ცხოვრებას. მაგრამ.. მაგრამ მოვიდნენ ბოროტნი მებოსტნენი, დაუზოგველათ ამოგიჯეს ის მიწიდან, მწარე, აუტანელი სატანჯველი მიაყენეს მას და წაიღეს შორს შორს სადღაც ქალაქში. აქ კი, შეუბრალებელმა მზარეულებმა ჩააგდეს ის მღუღარე წყალში და იქ აუწყრელ ტანჯვა-წვალებაში მოუსხეს სიცოცხლე და აგრძნობინეს, თუ რა ბოროტი ვინმეა ადამიანი. არა, ბიძა ჩემო, არ შემიძლია მე მივეყარო ამ კომბოსტოს, არა და არა!

შემფოთებულ, თვალი აშავლო ბიძა ჩემმა.

— შენ ასე გგონია... შენა ფიქრობ, რომ ეს კომბოსტო გრძნობს რასმე?

— გრძნობდა! თვალ ცრემლიანმა წაიჩიურჩულე, გრძნობდა! ახლა რასაკვირველია აღარაფერსა გრძნობს... მაგრამ მეცნიერები ამტკიცებენ, რომ ყოველი მცენარეული ცოცხალი არსებაა და თუ მას ლაპარაკი არ შეუძლია, ეს არ ნიშნავს ტკივილსა და შეწყუბებასაც არა გრძნობდეს. ოჰ, რა სასტიკი და შეუბრალებელი ვიყავ წინეთ! რამდენი კიტრი მომიკლავს მე ჩემს ხანმოკლე ცხოვრებაში!

ბიძა ჩემმა ჩუმათ დასდო კოვზი და წვნიანი თეფშიც განზე გადასდგა.

— მე მრცხენია შენი, დაიწყო მან მკრთოლვარე ხმით.— მე ვხლა ვგრძნობ, თუ რა საბრალეო

ვიყავ ჩემი ვევეტარიანული მოძღვრებით! ეხლა შენ ამიხილე თვალები, შენ მიჩვენე სწორი გზა.

ჩვენ კარგა ხანს ვიჯექით თავჩალუნულნი და მწუხარენი.

— კარგი, მაგრამ .. ჩილაპარაკი ბიძა ჩემმა, — მაშ რაღათი უნდა გამოვიკვებოთ თავი?

— რასაკვირველია მხოლოდ რძით. ეს არავის არავითარ მწუხარებასა და ტკივილებს არ აყენებს. ჰური მაგალითად თავთავებისაგან მზადდება და ამიტომაც სისასტიკე იქნებოდა მისი მოხმარა. ჰურის მაგივრათ შეგვიძლია ხმელი, ჩამოცენილი ფოთლები ვიხმაროთ.

ბიძა ჩემმა მწარეთ ამოიხვნეშა.

— მე კი მზარეულს სატატური შეეუკვეთე...

— ბიძა ჩემო! ნება მიბოძეთ პატარა ამბავი გაიამბოთ: ერთ მშვენიერსა და მზის სხივებით გაბრწყინებულ ბოსტანში, ლაღათ და თავისუფლათ იხრდებოდა წითელი სატატური! თავისი ნორჩი ღეროთი მზიარულათ მისწრაფოდა ის ნათელი მზისაკენ და სიამოვნებით ბანაობდა...

— ვიცი, ვიცი. . მერმე მოვიდენ ბოროტი მე-ბოსტენი და ამოგლიჯეს ის .. კარგი, რა გაეწყობა, დავლიოთ მხოლოდ რძე. ხმელი ფოთლების მოგროვებამდე შეიძლება ჰურის ნატენა .. ის ხომ მკვდარია...

— ძია! სასტიკათ და გადაწყვეტილათ შევსძახე მე.—სირცხვილია! გამოიჩინეთ მეტი სიმტიკე და ვეჯაკობა. ვანა საქმე ჰურში ხომ არ არის, საქმე ჩვენი სინდისის სიწმინდე სიფაქიზეშია.

III

ის ნელ-ნელა ყლაპავდა რძესა და განცვიფრებული თვალებით შემომცქეროდა მე. მე კი ვკადავებდი:

— მე ღიღათ გმადლობთ, ძია, უღრმესად გმადლობთ. თქვენ მე ამიხილეთ თვალი და დამანახეთ ახალი ჩვეყანა, ახალი ცხოვრება. ამის შემდეგ მე მთელ ჩემს სიცოცხლემში ფეხშიშველი ვივლი...

— ფეხშიშველი? რატომ, რისთვის მევობარო, რისთვის?

— ბიძა ჩემო! თქვენ ვგონებ გავიწყდებათ, რომ ფეხსაცმელებს ვერაგულათ მოკლულ ჰირუტყვთა ტყავებისაგან ამხადებენ. აღარ მინდა მე ვიყო მფარველი და თანამონაწილე საზიზღარ მკვლელობათა.

— შენ შეგიძლია... მოფიქრებით წაიბუტბუტა ბიძა ჩემმა —ფეხსაცმელი ხისაგან გაიკეთო. ფრანგის გლეხები სწორეთ ვგრე შევბიან.

— ძია! ნება მიბოძეთ გაიამბო პატარა ამბავი: მშვიდსა და უდაბურ ტყეში, ლაღათ და მშვიდათ ხარობდა მცენარე .. ის თავისი...

— ჰო, ჰო, ვიცი... ვიცი, გამაწყვეტინა ბიძამ.—შემდეგ ის მოსჭრეს ბოროტმა ადამიანებმა. ჩემო ძვირფასო! მაშ რაღა უნდა ექნათ. აი შენს ოთახს, ხომ ხედავ, ხის იატაკი უვია.

მე წყნარათ ჩავიციენე.

— დიახ ბიძა ჩემო, მაგრამ როცა მეორეთ მე-წვევით ეს აღარ იქნება... იმ დროისათვის მე გავა-მზადდებინებ შუშის იატაკს...

— რა...ტომ შუშისას?

— იჩიტომ, რომ შუშას არაფერი ეტკინება, ის არც მცენარე, არც ცხოველი. სკამები და საწოლი რკინის მექნება, საგებ-სახლარავი კი წვრილი მავთულებისაგან მოქსოვილი.

— ლები .. ბალიში? დამფრთხალი კილოთი შემეკითხა ბიძა. იმისთვის ხომ ბამბაა საქირო?

— ძია! ბამბა ხომ მცენარეა? ნება მიბოძეთ გაიამბო ერთი პატარა ამბავი: ერთს მშვე ..

— ვიცი, ვიცი . გამაწყვეტინა ბიძამ. მერმე მოვიდენ ბოროტი ადამიანები და მოსწყვიტეს.

ის უზომოდ აღელვებული წამოდგა სკამიდან. თვალები სიმშლისაგან უბრწყინავდენ.

— შეიძლება თქვენ ბაღში გასეირნება გსურთ? შევეკითხე მე. მე მცირეოდენი საქმე მაქვს და თქვენ, ძვირფასო ძია, შეგიძლიათ გასეირნოთ.

— კარგი, ძალიან კარგი... აღარ დავიშლი, წავალ გავისეირნებ.

— მაგრამ გახსოვდეთ, სერიოზულათ უთხარ მე, ეს ერთად-ერთი ჩემი თხოვნა: ბალახებზე ნუ ივლით; მართალია ის თქვენ არაფერს არ გეტყვის, მაგრამ მას ეტკინება, მძიმე სატანჯელს გამოივლის... ის გაიქულიტება და მოკვდება თქვენ ფეხ ქვეშ.

ჩვენ ერთმანეთს გადავხვებით და მხურვალეთ გამოვეთხოვეთ; შემდეგ კი დაესძინე:

— ძია, გახსოვდეთ, გენაცვალე, გზახედ სიარულის დროს ქიანქველას, ან კალის ფეხი არ და-ადგათ; მე გული მიცემს, მეშინია, რომელიმე მათგანი მოურიდებლობით არ გასქულიტოთ.

— კარგი, კარგი, ჩემო ძვირფასო! შენ წმინდა ანგელოზის გული გაქვს...

ბიძამ პატივისცემითა და მოკრძალებით შემომხედა. გულში აღბათ თითონაც არ იყო მადლიერი რომ გააღვიძა ჩემში ეს სათუთი გრძნობა ციურია ანგელოზისა.

როცა ის წაედა, მე გამოვალაგე შაფიდან ღვინო, ცივი კატლეტი, მწვადის ნაჭრები და ჰური. მივუჯექი ფანჯარასა და არხეინათ შევეუდექი ღვთის ქმნილებათა განადგურებას. თანაც ესტატებოდი ბიძა ჩემის ცქერით.

შემშლისაგან მოქანცული, ის მძიმეთ და მორიდებით დაბიჯებდა ბაღის გზებზე წამ და უწუმ იკუნცებოდა, ათვლიერებდა გზას, რომ რომელიმე გაუფრთხილებელი ქიანქველა ან სხვა მწერი ფეხქვეშ არ მოჰყოლოდა. ერთხელ მან უნებურათ მოსწყვიტა ფოთოლი, მიიტანა პირთან, მაგრამ მყისვე გამოერკვა, ტანში გააქრქოლა და უკუავლო.

აგრე გაატარა მან ჩემთან თოთხმეტი დღე სიკვდილამდე. ჩვენ დავდიოდით ფეხ-შიშველნი, ვსვამდით მარტო რძეს, გვეძინა ტიტველ რკინის ტახტებზე.

იმისი სიკვდილი სულაც არ იყო ჩემთვის მო-ულოდნელი და საკვირველი.

მე გამიკვირდა მხოლოდ ისა, რომ მისი გან-ტევების შემდეგ მემკვიდრეობათ დამრჩა სულ რა-ღაც ათასიოდ მანეთი, ისიც გაქონილი და ძველი ქალაღლები.

არკადი ავერჩენკო.

ბატონო სტენა

ბლუშაკოვი პანსიონის მოიჯარადრე.
 ტეიურესკი
 ფშეკურაჟა
 შაქლი, ავი
 უსტეინაჟინი
 სუბროტინი
 უბოჟკო
 გრიგორი ლაგუნტინი
 ბეჟან ღაჯალიანი

} „აღმზრდელეები.“

} დღორნიკები.

მოქმედება სწარმოებს ქუთაისის მახრის ერთ-ერთ სა-
გუბერნიო ქალაქში.

სტენა წარმოადგენს დარბაზს, რომლის შუაგულ სდ-
გას გრძელი, წითელ მათ ნაფენი, მაგიდა, რომელსაც უს-
ხედან პანსიონის მოიჯარადრე და აღმზრდელეები. კარგბთან საწყ-
ლათ ატუხულან მეფხოვენი, ანუ როგორც მათ ეძახიან
«დღორნიკები».

გამოსვლა I.

(ბლუშაკოვა და იგინიკე)

ბლუშაკოვი. ბ-ნებო! ყველა თქვენგანი აქ დრო-
ებითი ბინადარია, დღეს არის ხვალ - აღარ იქნება,
მაგრამ არ უნდა დაგავიწყდეთ, რომ ჩვენი კავშირი
და თანხმობით მოქმედება მაინც საჭირო და აუ-
ცილებელია.

ტეიურესკი. სასიამოვნოა თქვენგან ამ სიტყვების
გაგონება. ჩვენი „კავშირი“ დღემდე თქვენზე სრუ-
ლიად სხვა აზრისა იყო. ნუ გვიწყენთ და გულახ-
დილათ გეტყვით, რომ თქვენ სრულიად საიმედოა
არ გვეგონეთ.

ბლუშ. (აღელვებით და სიამოვნებით) გმადლობთ
ბ-ნებო ასეთი გულახდილობისათვის. ვარწმუნებთ,
რომ უმიზეზო არ იყო თქვენი ექვები. მართალია
მე სულითა და გულით მუდამ „ქეშმარიტი“ მი-
მართულებისა ვიყავი, მაგრამ მეტი სიფრთხილით
ვიტყეოდი ხომ მოგხსენებათ ამ წინა წლებში სა-
ზოგადოების აზრს ყველანი ყურადღებით ეპრო-
ბოდენ და ბევრნი თავის მოქმედებასაც უთანხმებ-
დენ. რა ვუყოთ მერმე რომ დედა ქართველი მყავს
და ხშირათ მიხდებოდა ქართველ პატრიოტებთან
ერთად, იმ „კოცხალ“ ენაზე ლაპარაკი, მღერა
და კამათი? დღეს სულ სხვაა!

ფშეკურაჟი. დღეს ჩვენ ძალას წარმოვადგენთ,
საზოგადოების აზრი ფხებზედაც აღარა გვკილია.

უსტეინი. ფხებზეკი არა და მხრებზეკი გვკილია.
დღეს ვინ არ იცის, რომ საზოგადოების საყვედუ-
რი ჩვენდამი, ეს საუკეთესო საშუალებაა წარჩინება
წარმატებისათვის.

შაშლიკოვი. ქეშმარიტი თქველებაა, სრული ქე-
შმარიტი და მოსაზრებელი.

უბოჟკო. დააა ს!

სუბ. ჩვენ თუ ბავშვების ყაყანს ყურადღება
მივაქციეთ, ცხადია მიზანს ავცდებით. ჩვენთვის სა-
ჭიროა ერთმანეთის მხარის დაქერა.

ფშეკურაჟი. ერთათ მშებო, ერთათ ბრძოლა მედ-
გარი!

ბლუშ. ბ-ნი უსტეინოვიჩის გმირობა უკვე ემ-

ცნო ფართე მასსას. გაგვეგონებათ, რომ ის უკვე სა-
ხელმწიფო დუმის ტრიბუნდანიაც ეუწყა სრულიად
რუსეთის აუდიტორიას მოსალოდნელია ჩვენი ძვირ-
ფასი ამხანაგი მოგვაშორონ, მოგვეწყვიტონ მკერდი-
დან და სადმე ახალი, უმეტეს პასუხ საგები თანა-
მდებობა უბოძონ.

უბოჟკო. ხალხი ღელავსო ბ-ნებო, ხალხი სამაგიე-
როს გადახდას ეპირებაო. მოგხსენებათ რაიმე ამის
შესახებ თუ არა?

ბლუშ. აი ახლავ გავიგებთ. (მიმართავს დგორ
ნიკებს) თქვენ ეი!

ღაგონიკები. (კანკალით მიუახლოვდებიან) რა
გნებათ ბ-ნო!

ბლუშ. რა იცით მოსალოდნელი აჯანყების შე-
სახებ?

ღაგონიკები. (ახველებს) მეეე. . მე... მე...

სუბ. (გაცხარებით) თქვი, რაღას იღებები.

უბოჟკო. ბ-ნებო, ჩემის აზრით ეს ყმაწვილი პუ-
რიშევიჩის დასცინის.

ღაგონიკები. (შეშინებული) არა, ბატონო, მე... მე...
მე მინახავს. რომ ჯგუფდებიან .. დიახ, ჯგუფდუ-
ბიან..

ბლუშ. მერე?

ღაგონიკები. მე .. მე... მერე... მერე ჯგუფდებიან
და.. მერე ჯგუფდებიან..

ტეიურესკი. ეჰ, ცხოველო! ჯგუფდებიან, ჯგუფ-
დებიან და ლაპარაკით არაფერს ლაპარაკობენ?

ღაგონიკები. თქვენო აღმატე . ბუ...ბუ. . ბულებავ!
ჯგუფდებიან .. ჯგუფდებიან ..

ბლუშ. კარგი, წადი (მიდის და ისევ კარებს
აეტუხება).

ბლუშ. შენ რაღას იტყვი? ა?

ღაგონიკები. მე? მე? მე .. (არაფერი უნახავს, მა-
გრამ არ შეიძლება არ ენახოს) ვნახე რომ.. რომ...
ლაპარაკობდენ.

უბოჟკო. ხედავთ? მაშ ჯგუფდებიან და ლაპარაკო-
ბენ! ხედავთ!!

ბლუშაკოვი. კარგი, წადი. ყოჩაღ!.. (დავიდიჩი ც-
კვალად კარებს აეტუხება).

ბლუშ. ბატონებო მაშ შევედგეთ საქმეს! სირ-
ცხვილი იქნებოდა ჩვენი ძვირფასი წარმომადგენე-
ლისათვის სამადლობელი დებემა არ გაგვეგზავნა.
მაშ დავიწყეთ. აი თქვენ თითონ დასწერეთ ბ-ნი
უსტეინოვიჩი!

(უსტეინოვიჩი ქალაღდას და კალამს მოიმარ-
ჯვებს. ყველანი ცდილობენ, სამადლობელ დებემას
თავისი წვლილი შესძინონ).

ბლუშ. სამშობლოს სიამაყე და მზეო რუსეთი-
საო დებუტატო თეოდორე ტიმოშკინო!

უგუგნი. ჩინებულია, ჩინებული! განაგრძეთ,
განაგრძეთ!

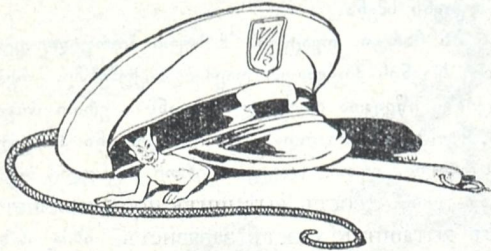
ბლუშ. თქვენი გონიერების ფრთეთე ქვეშე მყო-
ფელნი..

(უცებ ფანჯარას ღამურა მოეხლება. მთელი
კრება დაფრთხება. ვინ სტოლს ქვეშ შეძვრება, ვინ
შკაფს ამოეფარება. ზოგიერთნი იატაკზე გაიშხლარ-
თებიან და უბედურობის ასაცდენათ თავს მოიმკვდა-
რუნებენ. მხოლოდ ორი დღორნიკი დგას საწყლათ

კარებთან და სამსახურიდან დათხოვის შიშით ადგილიდან ვერ იძვრიან)

ღვთონიკები ვაი ჩვენს კოდვას! — ვაი ჩვენს უბედურებას!

უჩინ-მაჩინო.

ე შ შ ა კ ი ს ა ლ მ ი .

პოი, ეშშაკო, შენი ესავი ამას გენუკავს, გითრგნა ეს ავი; რომ ჩემი მოძმე და ნათესავი ბედის ხრიოკზე დანათესავი:

ბრმა ,,იეგოვას“ არა ჰმონებდეს რომ მის დასტურებს არ იგონებდეს უსაქმო სიტყვას არ იწონებდეს ცდას ამ ქვეყნიურს გაიგონებდეს არა ხიბლავდეს მძიმე ოცნება გაუგებარი, ქირი და სნება ცისა და ქვეყნის იქითა მცნება შეუძლებელის მიწოდების ნება.

ცას არ ელუგდეს თავის სათხოვარს ედემ—სამოხ ხეს მუდმივ საცხოვარს და დაუთმობდეს მკვდართა—მაცხოვარს ამოა ცოცხალთ გლახას მათხოვარს.

ამ ჯოჯოხეთში დამყარდებოდეს ხე ცხოვრებისას დამოყვრდებოდეს, თუ ეს სტანჯავდეს ელოდებოდეს ხსნასაც აქავე ელოდებოდეს.

აღარ უცდიდეს ,,იმ ქვეყნად“ ყველას მტყნარი, უგილი სასოებითა არა სწერავდეს სამუდმო შეველას გულში უნივთო ასოებითა . . .

ამ წამებულმა ცხადში თუ ძილში ცხრა მთას გადაღმა რათ მიაკვდესა და სათ არ ეძებს ტანჯვის სასმელში სილოლის დედას და მიაკვნესა.

* *

ვიშ ჯოჯოხეთი ლალი დიადი მისი ნათელი მისი წყვილიადი, ის ბოროტია და მით კეთილი ყველა ყავს თვისად მას დაკვეთილი მისვან იშვება ყველა ახალი.

და უბრუნდება მუნ გაცვეთილი ...და კვლავ იშვება მისგან კეთილი ის ყველა არის ყველაფრისა, სტუმარ უსაზღვრო მემანდარია ...ჯერ წარმომშობა შეცდომისაგან მერე მომფინა მე მან დარია

პოი ეშშა, ეშშა, ამ ჯოჯოხეთსა რომ შეამცნებდეს თუნდ შეოთხედსა მაშინ ეს გული შვება და სული ვერრამ მოეკლოს ვერ აწამებდეს გაზერდა გული განორჩდებოდეს სეცდას მოეკლას და აწამებდეს ისმინე ეშშა ჩემი აჯები რომ შეგეძინოს ბევრი ქაჯები აკურთხე ესე სასებობელი და საიდუმლო მახარობელი შენი მოძღვარი შენი ქადაგი, რომ ეს ბოლღიწო ჩემი ბადაგი სწორი გულის თქმის ნაწოვ ნადაგი, ცოდვის ნაწნები ყველამ დალიოს რომ მადლი აღარ დაიხვალიოს, მალე იწამოს მალე გაიგოს, რომ კაცანათი აღარ დაიგოს, აქ არ იტანჯოს არ დაემონოს და საფლავს იქით ყოფნა ეგონოს!!! კვალათ გენუკავს შენი ბეჩავი შავი მთის შვილი ფშაველ-ხეცსური რომ შეისმინო და ყურად ილო ეს ეპისტოლე ,,ეშშაკხეცსური“!...

გინტარი.

მოკლე ლექსიკონი.

(ხონის რაიონისაგან).

1 მან. — ქანქარი, რომელსაც პროტესტი გამოუტყხადა ხონის ინტელიგენციამ.

ბილიარდის შარი. — თავის ორათ გასახეთქი მანქანა.

კორესპონდენტი — კაცი რომელსაც ხონში მრავალი დაქმებს, მაგრამ ვერ უპოვიათ.

ლორა.—კანტროლიორი, რომელიც ბალის კარებში სდგას და ბილეთებს ითხოვს.

ბატება.—ფრინველები, რომლებმაც იჯარით აიღეს ხონის ქუჩები და ქალაქის ბაღი.

მასკარადი.—ხონური გულახდილობის გამო-საწვევი საშვალება.

წყლის არხები.—ტბები, სადაც ნავეებით მოგზაურობენ.

კუხელი დიაკონი.—სიმონიდის „ნოტის“ თა ნამგრძნობი. ისიც ქულის დახურის წინააღმდეგია.

მლ. იონა ჩომახიძე.—გულკეთილი ადამიანი, რომელიც ექიმბაშობით განთქმულია.

პროლეტარი ეშმაკი.

* * *
(ნაღონით)

გულში ჩავიკალ სიმწარე, ტანჯვა, იმედთა გროვა ძირს დავანარცხე და კრუნჩხვით, კვნესით ამოვიგლიჯე გულის სიღრმიდან მე შენი სახე... მშვიდობით, წადი! აწ ჩვენ სხვანი ვართ. და თუ ოდესმე მოგონებანი თვალ წინ დავიდგეს წმიდა წარსულათ, — უწოდე ბოდვა და ოცნებანი.

ნუ მიიკარებ! თორემ ვინ იცის იქნებ გეწვიოს სირცხვილი მწველი, გული დაგდრღნას მოსანანებლათ და თვალებს მოსკდეს მღუღარეთ ცრემლი!

გ. მალაქიაშვილი.

ჭიათურის საეშმაკო დღიურიდან.

ვინ არ იცის, ჩემო ეშმაკო, თუ რა ძნელია შენი „მართახის“ კორესპონდენტობა. მარა თავი ვერ შემიმაგრებია და მაინც გიგზავნი ჩემს დღიურს, რაც მოგეწონოს შიგ „გამოაქეყნე“, რაც არა და ბუხარში ატუციე თავი. ვიცი რაც დღე მომელის პროვინციაში: დაცინვა, ქუჩის ბიჭათ წოდება, მოცილილ მჯღაბნელათ მონათვლა, თუ საჭიროთ ნახეს წადანოს-წამულუგუნებაც კი; მარა მიუ-

ხედავთ ყველა ამისა, მე მაინც ჩემი ეშმაკური სულის კვეთება მოსვენებას არ მაძლევს და ვით ხეთქილი გენიალობა სამოქმედოთ მიწვევს. ვინც რა უნდა თქვას! მე როგორც ეშმაკულს ХОЧУ БЫТЬ ДЕРЗКИМЪ, ХОЧУ БЫТЬ СМѢЛИМЪ! მაშ, ჩვენი წერა და თქვენი სმენა.

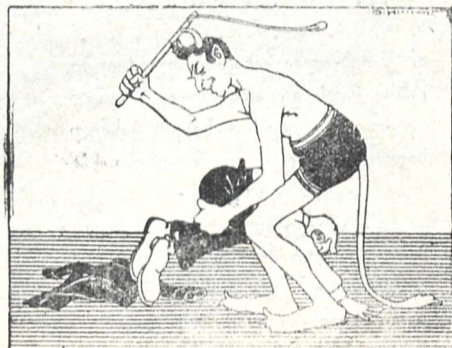
38 მარტი. თეატრის მსახური პორფილე დღეს კიდევ სცენის მოყვარეთ დაეძება ქუჩებში. რეპეტიციაზე იწვევდა თითოეულ მათგანს. ერთი მოქმებნა, მეორე დაკარგოდა, მეორე მოქმებნა, პირველი დაკარგოდა. ერთი სიტყვით ერთი რუსული თქმისა არ იყოს: ХВОСТЪ ВЫТАЩИТЬ НОСЪ ЗАВЯЗНЕТЪ, НОСЪ ВЫТАЩИТЬ ХВОСТЪ ЗАВЯЗНЕТЪ. ახია მაზე! რას აწვალებს ამ ხალხს! ვანა ესაა პიროვნების თავისუფლება? აი, აი, რო ვერ შეგვიგნია! აკეთოს ვისაც რა უნდა, მაშინ მოვიდეს რეპეტიციაზე, როცა ენებოს, სცენაზედაც ისა სთქვას რაც უნდოდეს!.. მიკვირს ღმერთმანი, რო ასეთი ანბანური ქეშმარიტება ვერ შეუგნიათ და სცენის მოყვარეთ ასე სჯიან.

3 პირილი. დღეს ადგილობრივმა საქალაქო სასწავლებელმა ფოსტით მიიღო მზრუნველის ბრძანებით ნაყიდი ხატები და ანტიმინსი. რელიგიურმა ექსტამა იფეთქა ჩემს არსებაში, განსაკუთრებით მეამა ანტიმინსის შეძენა: ვინ იცის, იქნებ ჯვარ საწერათ გამომადგესთქვა, მარა რა მოვიგონე, რომ ამ ბოლო დროს რაღაც „ნეულაჩნიკობა“ დამჩემდა და თანაც როგორც ეშმაკის კერძს ანგელოზთა სამფლობელოში არ შემეშვებდნენ, გული ამევსო სევდით და ქმუნვით. საქალაქო სასწავლებელი კი აღტაცებაშია! Вотъ ейъ Богу! ღვთის მოყვარე ხალხი!

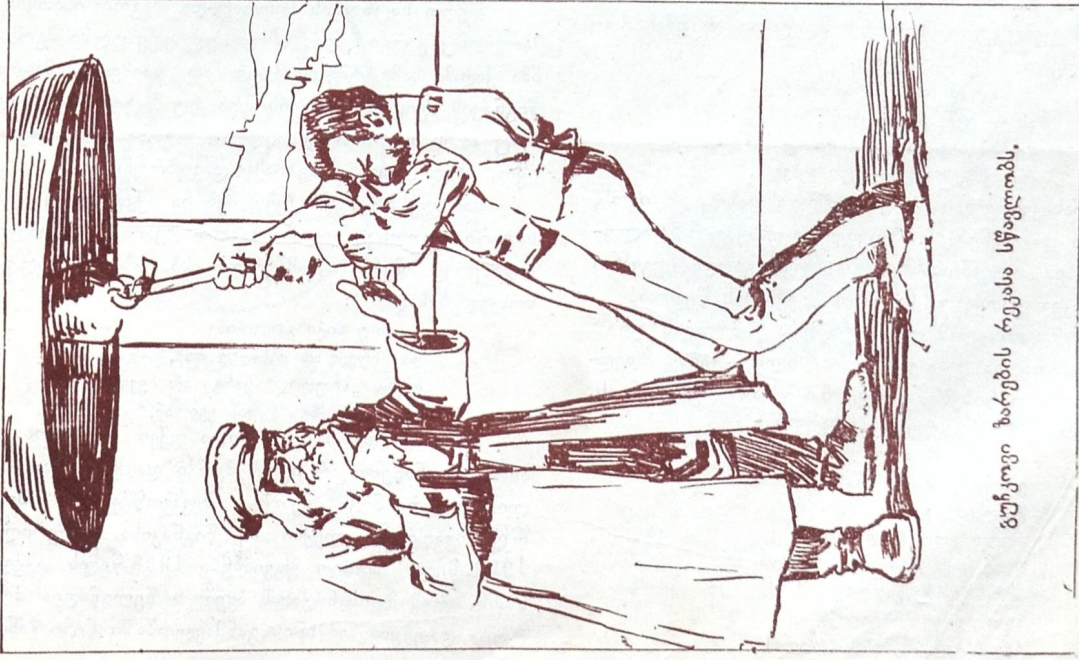
4 პირილი. ვატყობ, რომ ხვალ დილით ცხინკვა ამიტყდება. ნეტავი ალექსანდრე გამრეკელი მაინც არ გაიგონებდეს, თვარა „ღვთის და ბატონის წყალობას“ ძახილს ვერ აუღა.

(დანარჩენი შემდეგისათვის)

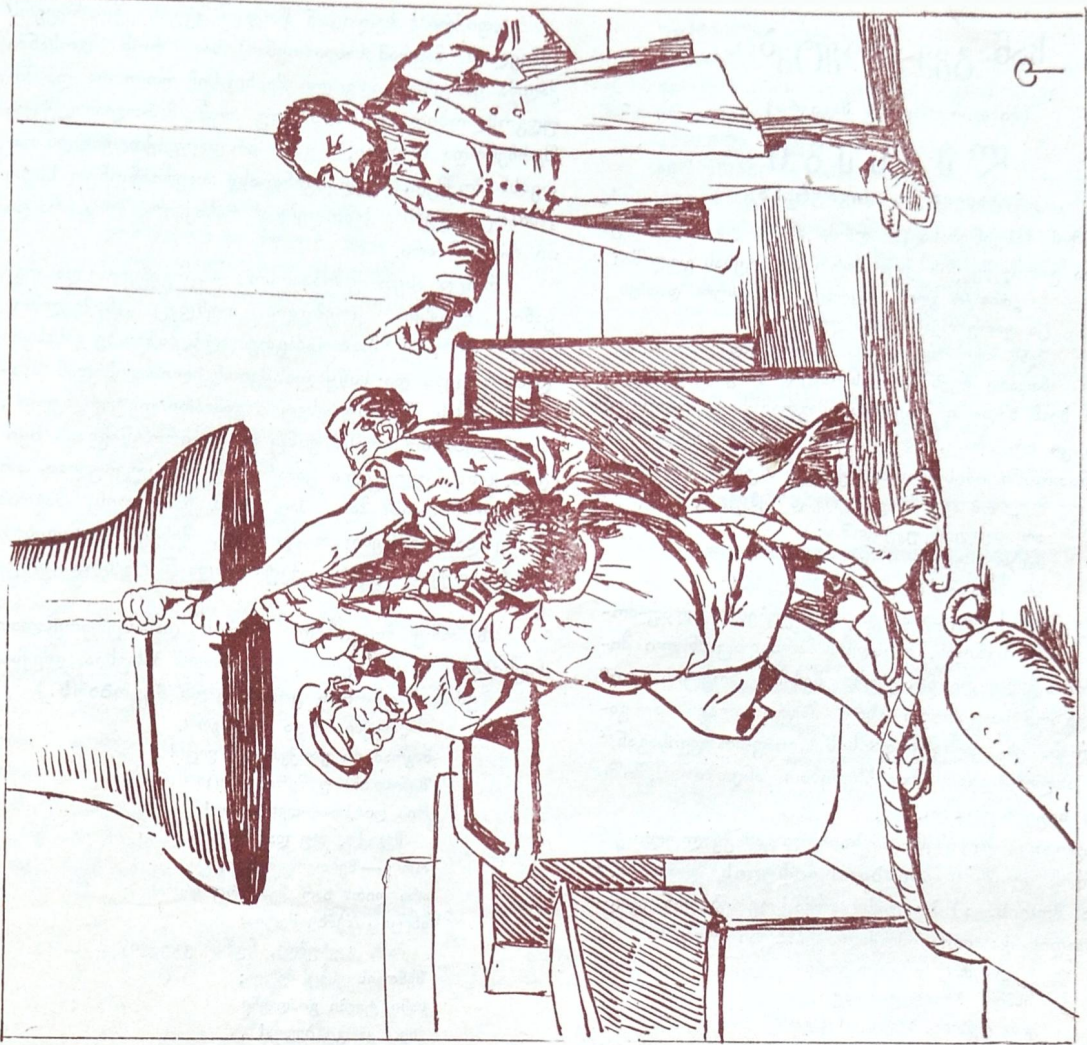
ქვეშვეშა ეშმაკი.

სრულიად რუსეთის საქრეველი.

გუჯოვი ზარების რეკასი სწავლობს.

გ

სახელმწიფო დუმაში, მარცხნივ თავმჯდომარის
სეფარტელისა, განზრახულია აღმართონ სამრეკლო.

სანაგვე პროეტები.

(ბიბლიოკრაფიის მაგერი)

ლექსები

ნატალია რ. გიგაურისა.

„მზის ჩასვენებასაც“ ღრმა აზრი და მწუხარე გრძნობა გამოუწვევია ქუთათურ პროეტსას გულში:

„თითქო გულს გიკლავს, არა გსურს დარჩეს
ცა ფირუზოვან — სიბნელეშია;
შენს მაგიერად — გწადის გულუხვად
მთვარე შუქს სცემდეს — თუნდ ღრუბელშია!“

აი ხომ ხედავთ პროეტის! მაგრამ საქმე მართო პროეტია კი არ არის, საქმე აზრია! და პროეტსას აზრით მნათობნი იმისთვის აფრქვევენ თურმე ნათელს,

„რომ არე მარე ტურფად შემკული,
არ გაეხვიოს უკუნეთშია;
მასში მცხოვრები დე მიაჩნ
არ შოაინთქომდეს ლაფ-მორეკშია!“

ვინც ქალაქ ქუთათისა და მისი ქუჩების „ლაფ-მორეკებს“ არ იცნობს, იმისთვის მართლაც ძნელი მისაწვდომია, თუ რა ნიდაგზე შექმნა პროეტის გონებამ ეგზომ საუცხოვო აზრი, მაგრამ არაღეს არ გაუკვირდება ეს, ვინც ქუთათისის „ლაფ-მორეკისაგან“ ცოტა ახლო სდგას. მოგეხსენებათ ანდაზა: „შიში შექმს სიყვარულსაო.“

აგრეთვე უღრმესი პროეტითაა გამსჭვალული ქნ გიგაურის ლექსი: „მღაბაო მოხუცის გოდება.“ სხვათა შორის, აქ პროეტსა აღმა სფერებიდან დაღმა ჩამოდის და ენება მოქალაქეობრივ ტემებს:

„საითაც კი გაიხედავთ
ისმის „პროლეტარიატი,
გეფიცებით, ბევრს არც ცნის
რა არს პროლეტარიატი!“

ამ კუბლეტში მხოლოდ მდიდარი რიფმაა საყურადღებო, სხვა არაფერი.

მაგრამ მოდა მოდა არა,
ამა—დეე, არცა ვივი;
მაგრამ ბევრის უგვანობას
რა ექნა, რომ მე—ვერ ვეფვი.“

რასაკვირველია!.. ქართული ანდაზისა არ იყოს, „კაცია და გუნება“... ზოგიერთი უსაქმო მანდილო-სანი სხვა „უგვანობას“ ვერ ეჩვევა; გარდა უგვანო ანუ უკეთ ვსთქვათ, საგვანო ლექსების წერისა.

შემდგომად ამ ორი ტაქსისა „პროლეტარი“ მუშტებითა და ტყვიებით, „პროლეტარებს“ მდიდრებსა და ლარბებს, როცა ამას უსაყვედურებენ ის, „პროლეტარი“ კიდევაც ცხარობს:

„ძარცვას ახლა ვინ დამიშლის
ვინ გამკიცხავს, დიდელაო!
გაიღვიძე, გამოფრხლდი
ახალი დრო გვიღებო!“

აე სიტყვებით გატრიალდა
პირ იქითაც გარისხული!
აღარ ვიცი რა ვიფიქრო,
ნეტა ტკუა შემრჩეს სრული!“

„ფიქრი“ ხელიდან წასულ ქუთას ველარაფერს უშველის, მაგრამ სასიამოვნო ისაა, რომ მგოსანმა ქალმა ეს ერთი აჯგილი მაინც სიმართლითა და მიუდგომლობით აღნიშნა. თუ რომ მართლა „ქუთა შერჩენოდა სრული“, განა არ დაუფიქრდებოდა თავისის მოქმედებას და განა ასე თავმომწონეთ სხვას „მმარცველებს“ უწოდებდა? რასაკვირველია არა და აი რატომ არა.

როცა ასეთ უშინაარსო, უსარგებლო და უგვანო „ლექსთა“ კრებულს, თუნდაც „საქველმოქმედო მიზნით“ მხარ-გამაგრებულს, ბაზარზე გასასყიდათ უშვებს და საწყალი მკითხველის ჯიბიდან აბაზი ამოაქვს, ნუ თუ ესეც „გამაპროლეტარებელი“ მოქმედება არ არის? ვინც ამ უხეირო წიგნაკს იყიდის, განა სულყველა გაძარცვულ მოტყუებულათ არ ჩასთვლის თავს? ჰაი, ჰაი რომ ჩასთვლის, მაგრამ ამაზე დასაფიქრებლათ მგოსანს, მისივე სიტყვებით რომ ვსთქვათ „ნეტა, ქუთა უნდა შერჩენოდა სრული.“

ზემორე მოყვანილი აზრის დასასურათებლათ სავსებით მოვიყვან ერთს, უკაცრავათ პასუხია, ლექსი.

(ერთ ნაცნობის ვითომც და მეგობარს.)

„ლექსი მინდა დაგწერო,
მაგრამ რა ვსთქვა—არ ვიცი!
შენისთანა უღმერთო კაცი
რის ღირსია—თვით იცი!
შეგაქო, თუ დაგამცირო
ორიგ—შენთვის მტერია,
არა ღირს ხარ შენ არც ერთის
მხეციც შენზე მტერია!
მაშ, გაეზუმდე, ნურას ვიტყვი,
შენთვის ესეც მტერია;
სამი ტაქვი გიქდენი
ესეც კარგი ბედია!“

ერთ ნაცნობის ვითომც—და მეგობრისათვის“ მართლაც კარგი ბედია, რომ პატივცემულმა მგოსანმა ქალმა სამი ტემების მტერი არ გაიმეტა, მაგრამ წიგნაკის მყიდველისათვის არა თუ მტერი, მტრის მტერც არის ასეთი მოტყუილება. მაგრამ რაც იყო, იყო, ახლა ისევე „პოეტისა“ დაეუბრუნდეთ.

სანაგვე პროეტებს ჩვეულებათა აქეთ ცოტა რამ საფარი თითონვე აიგონ თავისი ხელით. ნატალია გიგაურიც სწერს. „სამწერლო ასპარეზზე ახლად გამოსულებისადმი“:

„თუ ნიკი გამოიჩინე
და პირველად დასწერე რან,
თუნდ „სრულად“ კარგი არ იყვეს
ხელი არ უნდა გკრას ყველამ.“

ამის მიხედვით მეც ცოტა ექვი შემეპარა: ეს პირველი ნაწერი არ იყვეს მეთქი და ტყვილათ ხელი არ ვკრა ნიქს მეთქი. შევამოწმე და გამოირკვა: უადრესი ლექსი ამ წიგნაკისა დაწერილია 1902 წელს, ხოლო უგვიანესი 1908 წელს. აქედან სჩანს, რომ მგოსან ქალს აგერ 6 წელიწადია პოეტობა დაუწყია. ამ ხნის განმავლობაში ნიკი განვი-

თარღებოდა რასაკვირველია და აი ამ განვითარების სანიმუშოთ მოვიყვან ერთ ბლონდელ ლექსს და თანაც პირობას გაძლევთ მეუი ნიმუშებით აღარ შეგაწუხებთ:

ზამთარი:

„თოვლის ფერფლი პეპელასებრ მოხტის,— ჰაერში ფრიალებს!
ქვეშ მდელი და მინდორ ველი ბროლ ფიქალა გულს უხვედრებს!
დაბურულა თეთრი თოვლით ხენი, ტყენი— ცის კამარა!
თითქო ჩადრში გახვეულა სულერთიან ეს ქვეყანა!
აქაიქაც ნაკადული მისრქებს— მიარაკრავებსა!
სადმე მზისაგან გამდნარი მარდათ მიეკანებისა!“

იმედია დამეგრუნებით, რომ დიდი განვითარება ეტყობა მგონის ნიქს: „თოვლის ფერფლის პეპელასებრ ხტუნაობა,“ „ციის კამარის თოვლით დაბურვა“ და სხვა ამგვარები აშკარა თავმდებია...

დანარჩენი ლექსები: „უსაყვარლეს და უძვირფასეს ჩემს მამის— დეკანოზ რაყდენ გიგაურის ხსოვნას;“ „სურათს“ „ამხანაგს,“ „ეინმეს,“ „ზოგიერთს,“ „ახლანდელ მეგობარს“ „ა. ხ. ს.“ „კატოს,“ „ჩემს ძმას საშვიკოს,“ „ჩამს დედას“ „ან. კ.— ძს,“ „ჩემ დის შვილის სერვის სურათზე,“ „კნ. ნიცა წ— ს,“ „ჩემს ძმის კოწიას ხსოვნას“ და სხვა და სხვ. ჩვენ აქ არ შევეხებით.

ნაცარ ქექია.

მათრანის ფოსტა.

კულაში. კულაშელს. თქვენი ლექსი:

„ია ვარღო
გელის დარღო,

მსურს რომ განვიკურნო დარღიდან მე და ჩემს სატრფოს ჩავეკონე შენი კარიმე“.

არ დაიბეჭდება. „სატრფოს ჩაკონების“ ნებართვა რედაქციისაგან არ არის დამოკიდებული. აგრეთვე შეუძლებლად მიიჩნია რედაქციას თქვენი „განკურნება“ „მაგრამ არა დარღებისაგან“, არამედ „პოეტობისაგან.“

სამბრელია კავს არა.

ჰმირილა. გრიცკოს. თქვენი „გაზაფხული“ ალაგ-ალაგ ძლიერ წააგავს გაზაფხულს, მაგრამ ზოგან ნამდვილ სამბორას განიცდის პოეზიის მხრივ

კაცხელს. „ტყეს“ არ დაიბეჭდება.

ხილისთავი (გურია) ნაღვლიანიძეს. „ვარსკვლავთა“ გზებ. ერთობ სხვა და სხვა გვარია და საზოგადოთ ყველანი დამე, ანუ უკეთ ესთქვათ სიბნელეში ანათებენ.

— „მე ჩემთვის ვიწვი, ჩემთვის ვანათებ

მიეკანები შორს, შორს მზარესა,
და ისე ვაფრქვევ მიწას სინათლეს
აღარც კი ვიცილობ გულ მწუხარესა“.

უნდა გამოგიტყდეთ, რომ ვარსკვლავი მაინცა და მაინც ვერაფრად აფრქვევს სხივებს, მაგრამ თქვენი ლექსის „სხივებთან“ შედარებით ის ნამდვილი მზეა.

ჰინძის. გამოაგზავნეთ.

ამ ეტიკეტით იცილება ჩვენი ღვინო ყველა საბაკალინო მაღაზიებში, სასმელების დუქანში, ტრაქტირებში და სასტუმროებში. 10 ბოთლს ზევით უგზავნით ვუმთავრესი საწყობიდან ჩვენის ხარჯით მხოლოდ თფილსში.

По такому этикету продается ваше вино во всех бакалейных магазинах и штейных заведениях.

Свыше 10 бут. доставляется нашим подомомъ въ Тифлисѣ. უმთავრეს საწყობიდან ღვინო დაეთმობათ შემდეგ ფასებში:

- № 1 - — 20 კ. 16 „ — 3 რ.
- № 2 - — 25 კ. 16 „ — 3 რ. 60 კ.
- № 3 - — 35 კ. 16 „ — 5 რ. 10 კ.
- № 4 - — 50 კ. 16 „ — 7 რ.

Адресъ: Тифлисъ, мухранская ул. д № 81
Михаилу Николаевичу Кодолову.

თითო ნომერა ყველგან 10 კაპ.

წლიურად 5 რ., ნახ. წლით 3 მ. ხელის მოწერა მიიღება ქართ. დრამ. საზოგ. კანტორაში იოსებ იმედაშვილთან.

ადრესი: Тифлисъ, контора Груз. Драм.-об-ва, Иос. Зах. Имедашвили (საოჯახო-ან. ქარვალაში, ქართულ თეატრთ ნ).

რედ.-გამომც. იოსებ იმედაშვილი.

გამოვიდა და იხილება ახალი წიგნი კ. პ. კანდელაკისა

კოოპერაცია

(თეორია ისტორია და პრაქტიკა.)

გამოცემა „შრომის“ სტამბის ამხანაგობისა

შინაისი: რა არის კოოპერაცია? კოოპერაციის მიზანი, ისტორია, სხვა და სხვა გვარი კოოპერაცია: მომხმარებელი საზოგადოება. მწარმოებელი ამხანაგობანი, საკრედიტო კოოპერატივები. კოოპერაცია სოფლად. ანგარიში კოოპერატიულ დაწესებულებებში. მნიშვნელობა კოოპერაციისა. კოოპ. ჩვენში. ● წიგნის ფასი 35 კაპ. ●

ვინც ხუთ ცალზე მეტს დაიკვეთს დაეთმობა 25% დაკლებით. ერთი ცილის მსურველს ქალაქ გარეთ შეუძლია 35 კაპ. ღირებული საფოსტო მარკა გამოგზავნოს. გასაგზავნი არ გადახდება. ფულის გამოსაგზავნი ადრესი: Тиф-лись, Типографія „Шрома“, Василю К. Болквалдзе. (10—2)

იყიდება „შრომის“ სტამბაში

და აგრეთვე უბეჭავებთ მსურველთ:

1909 წლის აღმანახები 7 ნომერი

და „მართანი და სალაპური“ 29 ნომერი

ფრთხილ შეკრული 2—50 კ.

წელიწადი

1910 წლისათვის

მ. მ. რ. მ.

მიიღება ხელის მოწერა

უბიბლ-კვირულ იუმორისტულ ჟურნალზე

ყოველ-კვირული, იუმორისტული ჟურნალი

ვინც ამ თავიდან გამოიწერს ჟურნალს და მთელი წლის ფასს შემოიფანს, ავეის-ტოს პირველ რიგებში ჟურნალთან ერთად

პრავიანთ გაგზავნება

ახალი პრემიული

ჟურნალი წლიურათ ღირს 5 მ. თვიურათ 50 კ. ცალკე ნომერი 10 კ.

ფულის გამოსაგზავნი ადრესი: Тиф-лись, Типографія Т-ва „Шрома“.

Василю Карамановичу Болквалдзе.